

Verslag gebruikersraad bib

<u>Datum:</u>	4/03/2026
<u>Locatie:</u>	Bib Essen – Stationsstraat 23
<u>Aanwezigen:</u>	Bal Marijke; Bax Dominique; Cools Peter; Nelleke Deelen-Geuze; Kockelberg Roland; Meuleman Edgard; Van Laerhoven Eddy (secretaris);
<u>Verontschuldigd:</u>	Helmut Jaspers, schepen cultuur; Loos Ingrid; Suykerbuyk Mia; Willekens Jerry
<u>Duur:</u>	19u30 – 21.45u

1. Inleidend woordje

Leden spreken hun deelneming uit tegenover de familie van Michel Van den Bulck, lid van de gebruikersraad en sterk geëngageerd lesgever bij Digipunt. Michel overleed onverwachts op 11 februari 2026.

Tevens wordt deelneming uitgesproken aan mevrouw Mia Suykerbuyk die recent afscheid nam van haar vader.

2. Goedkeuring verslag 21 januari 2026

- Verslag wordt goedgekeurd zonder opmerkingen

3. Indicatoren: cijfers 2022-2025 (zie tabellen als bijlagen)

Sinds de overstap naar het **Eengemaakt Bibliotheeksysteem** (EBS), oktober 2021, beschikken de Nederlandstalige openbare bibliotheken over dezelfde beheerssoftware (**Wise**). Dit biedt, in combinatie met **Bib Analytics** en **Bios**, mogelijkheid van uitgebreide (statistische) rapportering en benchmarking (waarbij kleine verschillen tussen tabellen te verklaren zijn door het feit dat deze drie bronnen verschillende berekeningsmethoden gebruiken).

Omdat we nu over **4 kalenderjaren** beschikken is het zinvol enkele cijfers te bekijken met de bedoeling tendenzen te ontdekken.

Daartoe **vergelijken we de cijfers van bib Essen met die van 4 bibliotheken die een gelijkaardig werkingsgebied / bevolkingsaantal hebben**: Kalmthout (19712), Wuustwezel (21941), Stabroek (18970) en Schilde (20508). Indien relevant vermelden we ook de Vlaamse gemiddelden.

Welke tendenzen kunnen we vaststellen en zijn er tussen die 5 bibliotheken grote afwijkingen ?

Elke bib heeft een heel eigen en diverse werking, maakt relevante vergelijking soms moeilijk.

Bijvoorbeeld: Essen heeft 7 schoolbibs, Kalmthout heeft één jeugdbib Nieuwmoer, Wuustwezel heeft bib Gooreind, Stabroek heeft ook bib met game-room, Schilde zit in regionaal samenwerkingsverband. Personeelskaders zijn ook verschillend ingevuld.

3.1 Leden (actieve leners)

	bib Essen		totaal	schoolbibs		totaal			totaal
	M	V		M	V		M	V	
2022	942	2052	2994	742	774	1516	1684	2826	4510
2023	1024	2111	3135	717	760	1477	1741	2871	4612
2024	1004	2092	3096	675	711	1386	1679	2803	4482
2025	1000	2157	3157	655	691	1346	1655	2848	4503

- bib Essen + schoolbibs: 4503 (2025) = **23 %** van bevolking; ruim **boven het Vlaams gemiddelde van 18%**

- maar: leners schoolbibs worden vanaf 1ste leerjaar lager onderwijs lid gemaakt

- actieve leners hoofdbib Essen: stabiel rond 3100; 3157 (2025) = **16,10 %** van bevolking (19606)

- dit is **iets lager dan het Vlaamse gemiddelde** (18%)
- hier heeft bib Essen een groeimarge

- **onevenwicht M/V** = 34% / 64% = ongeveer 1/2 = Vlaams gegeven

- vanaf 20 jaar aanzienlijk meer V; 30-40j verhouding 1/4
- zet zich door bij medioren/senioren: 40-70j is de verhouding 1/3
- bij digitale leners: oververtegenwoordiging V

- **leeftijdspiramide**: naar verwachting; +12 naar beneden; vanaf +20 terug groei (moeders)

- andere bibs tonen gelijkaardige piramide voor M/V

- enkel onderaan is onze basis breder (verplicht lidmaatschap vanaf 6j)
- actieve leners van 0-5j beter (impact Boekstart ? in 2025 84 pakketten uitgedeeld zonder extra communicatie, dus die vinden vlot de weg naar de bib)
- vanuit de werkvloer: niet mogelijk leesgedrag mannen exact te achterhalen omdat veel moeders met één kaart komen uitlenen voor papa en kinderen; wat papa leest zit dan verscholen in de uitleencijfers die aan moeder worden toegeschreven

3.2 Fysieke collectie: bezit

Bezit: totaal bezit 60.369 is vergelijkbaar met andere bibs.

- geeft voor hoofdbib vertekend beeld omdat **schoolbibs 16689 exemplaren** bezitten (8948 titels, zitten veel dubbels tussen), die kunnen enkel door de leerlingen van de betreffende scholen worden ontleend.

Bezit hoofdbib: 43680 (39032 titels). Deze collectie hoofdbib, vooral volwassenencollectie, is wat kleiner dan bij overige bibs. Voor een stuk te verklaren door inkrimping omwille van sluiting 3 uitleenposten. Ruimte en meubilair in de hoofdbib is niet berekend voor +50000 exemplaren.

3.3 Fysieke collectie: uitleen en rendement

Uitleen = traditionele indicator. Voor 2025: 111.857 (exclusief verlengingen), dit is vrij goed. Ook hier rekening houden met impact schoolbibs.

Evolutie laatste 4 jaar: stabiel.

	bib Essen				schoolbibs			
	uitl	verl	totaal	18.10.21 = start BBS Wise	uitl	verl	totaal	alg totaal
2022	75613	31086	106699		34850	6463	41313	148012
2023	75526	34916	110442		39013	5891	44904	155346
2024	74010	35167	109177		38781	4006	42787	151964
2025	74976	35008	109984		36881	3548	40429	150413

- Ook de schoolbibliotheken blijven tot op heden degelijke uitleencijfers halen; aantal uitleningen iets minder in 2025, kan ook liggen aan minder inschrijvingen

Het rendement van collectieonderdelen vind je door de **gebruikscoefficiënt** (omloopsnelheid) te bekijken, een meer informatieve indicator dan enkel uitleencijfers.

Gebruikscoefficiënt = **verhouding tussen uitleen / bezit**; geeft aan hoe intensief de uitleenmaterialen worden gebruikt.

Gezien de grootte van het werkingsgebied is dit niet zinvol om dit te ver op te splitsen. Des te kleiner het collectieonderdeel, des te makkelijker niet relevante vertekeningen.

Gebruikscoefficiënt hoofdbib = 2.504; schoolbibs = 2.443

Een cijfer tussen 2 en 4 is voor de meeste collectieonderdelen normaal.

Meeste collectie-onderdelen geven geen verrassingen: jeugdstrips 6 boeken over kunst 0,6.

Vraag gebruikersraad: kunnen we meer doen met die gebruikscoefficient ? Relatie M/V ?

3.4 Digitale bib: producten en diensten

- **e-boeken**: vergelijking goed; evolutie: blijft stijgende lijn

- kranten/tijdschriften: samen goed; krantenarchief verrassend laag, kiosk merkwaardig goed

- **Mijn Bib** - gebruik: heden 2619 accounts, uitstekend ten opzichte aantal actieve leners

- **website**: bezoekers/bekeken pagina's = intensief gebruik

Groeimogelijkheden:

- service online: mogelijk maken van online lidmaatschap hernieuwen (èn online betalen)

- collectie: uitbreidingen digitale collectie (strips, voorlezen, film)

Aantal kleinere digitale producten nog na te kijken: fundels, Bieblo, Mijn Leestipper

3.5 Digidak

Bestuur heeft uitgebreide Digidakwerking met vrijwilligerscoördinatie goedgekeurd met instap vanaf 1 maart 2026. Werking rond opleidingsaanbod en inlooppmomenten (digipunten) zal komende weken en maanden worden uitgebreid. Vrijwilligerswerking zal professioneler worden opgevolgd. Vrijwilligerswerving noodzakelijk, momenteel draait het lesgeven op 2 vrijwilligers.

Door bestuur vastgelegde indicatoren:

- Aantal deelnemers aan opleiding rond digitale vaardigheden
- Aantal digitale en fysieke collecties uitgebreid of vernieuwd tov andere gemeenten
- Aantal opleidingen rond digitale vaardigheden

Voorlopige vaststellingen:

- meer blijven inzetten op volwassenenwerking
- collectie volwassenen zeker niet inkrimpen
- digitale collectie: mag nog groeien - evaluatie Cultuurconnect e-boekenproject einde 2026

4. Verwendag 17 oktober 2026

- zaterdag 17 oktober 2026, tijdens openingsuren bib
- catering: voor koffie/thee/water/frisdrank = gemeente / dienst onderhoud
- hapjes: kiezen voor externe catering
- de ideeënstorm van vorige vergadering rond AI en VR kon niet geconcretiseerd worden
- 2 voorstellen vanuit bib worden aanvaard, goede ideeën nog altijd welkom
 - * onze "boekbinders" (1 personeelslid + 1 vrijwilliger): **workshops hoe je zelf een boekje kunt maken** (genaaid "carnet"); 4 workshops mogelijk
 - * **retro-bib** (als tegengewicht tegen digitaal/AI): enkele ideetjes die verwoord worden: terug in de tijd; griffel/lei, oude schoolbank; dorpsgids Maria Gommeren; sandwichman "vandaag verwendag, kom binnen"
- onderwijsplaten Gerard Meeusenmuseum; foto's van vroeger;
- bibliotheeksituatie van vroeger herscheppen
- historische evolutie van Suske en Wiske (museum vragen)
- thematafel geschiedenisboeken; en/of van deze regio
- bladwijzer met QR-code van de bib erop (kan dan worden meegegeven); voldoende om ook daarna nog te gebruiken of om te leggen in winkels (bv. Winkel voor Winkels komen veel senioren; ook LDC)
- Kunstenroute: zeer veel creatieve mensen in Essen; voor cover bladwijzer ?
- Heemkundige Kring

Ideetjes over AI, technologie e.d.: altijd welkom voor onze Dag van de Wetenschap

5. Samenwerking ESAK

- **leesbevordering en atletiek** (ESAK): blessurevrij sporten; sportvoeding; gezond bewegen; preventie; sport voor senioren

- ter plaatse op de atletiek uitleen van relevante boeken: kan technisch via tablet-zelfuitleentoestel (nog niet aangekocht)
- gratis lidmaatschap voor 1 jaar: naar college motiveren via doelgroepenwerking; na 1 jaar evalueren
- **uitwerking basisconcept (format) dat kan worden getest met ESAK en bij gunstige evaluatie in de toekomst naar andere doelgroepen kan uitgebreid worden**
- tegenprestatie vereniging: bevraging van hun leden of bib zinvol bezig is
- inplanning: rustige opstart volgend schooljaar september 2026 om dit verder uit te rollen naar juni 2027
- wordt op een van volgende vergaderingen verder besproken

6. Varia

- **IT:** op internetpc's staan er Engelstalige programma's, klanten melden dit; navragen bij IT
- UiTPAS-software draaide vorige week dol; die kreeg inderdaad een update, verder opvolgen
- maart = jeugdboekenmaand, spring eens binnen
- woensdagnamiddag 18/3 = kinderboerderij
- Boekenverkoop = Paasmaandag 6/4; Dominique vrijwilliger voor UiTPAS-promo
- personeel - mei 2026: bibmedewerker in te vullen vacature (C, 19/38) ten gevolge van pensioenstelling + start art. 60 (4/5)

VOORBEREIDING VOLGENDE VERGADERING

Onderwerp / timing	To Do	Verantwoordelijke
Verslag vergadering 4/3	Ontwerpverslag naar voorzitter Edgard	Eddy
Ontwerpverslag 4/3	Goedkeuring	Edgard
Ontwerpverslag	Ter kennisgeving A-punt college 1/4	Eddy
Agenda vergadering 13/5/26	Opstellen in onderling overleg	Edgard / Dominique / Eddy

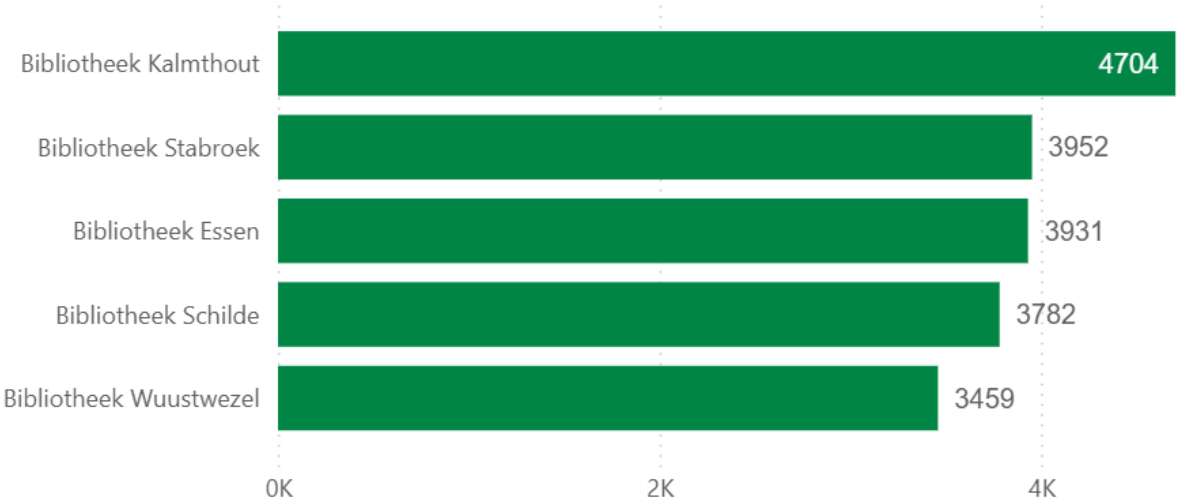
Volgende vergadering: **woensdag 13/05/2026 om 19.30u**

**Bijlagen - statistieken 2025: Actieve leners - Uitleen - Uitleen online
Collectie bezit - Collectie rendement - Gebruik webiste**

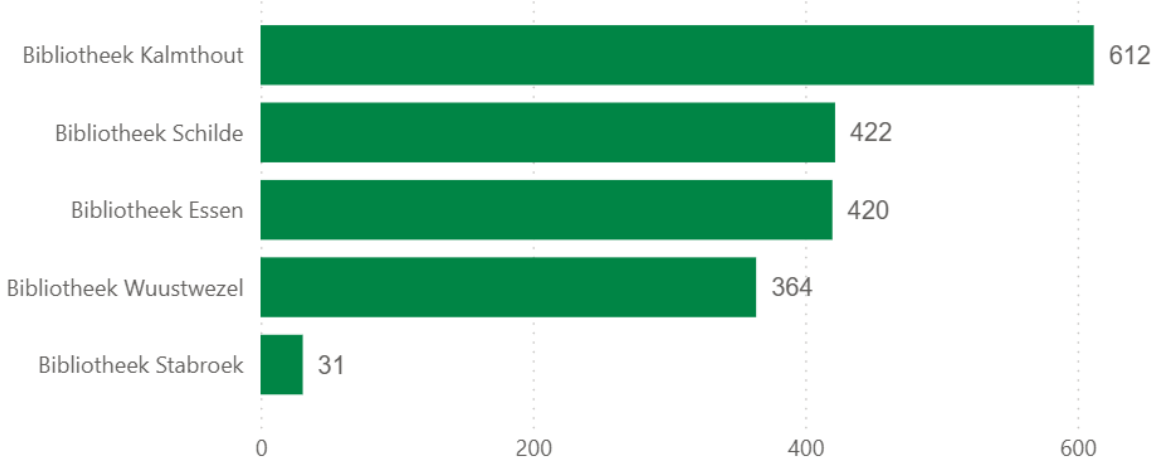
Actieve leners

	bib Essen		totaal	schoolbibs		totaal			totaal
	M	V		M	V		M	V	
2022	942	2052	2994	742	774	1516	1684	2826	4510
2023	1024	2111	3135	717	760	1477	1741	2871	4612
2024	1004	2092	3096	675	711	1386	1679	2803	4482
2025	1000	2157	3157	655	691	1346	1655	2848	4503

Leners per bibliotheek

Digitale leners per bibliotheek

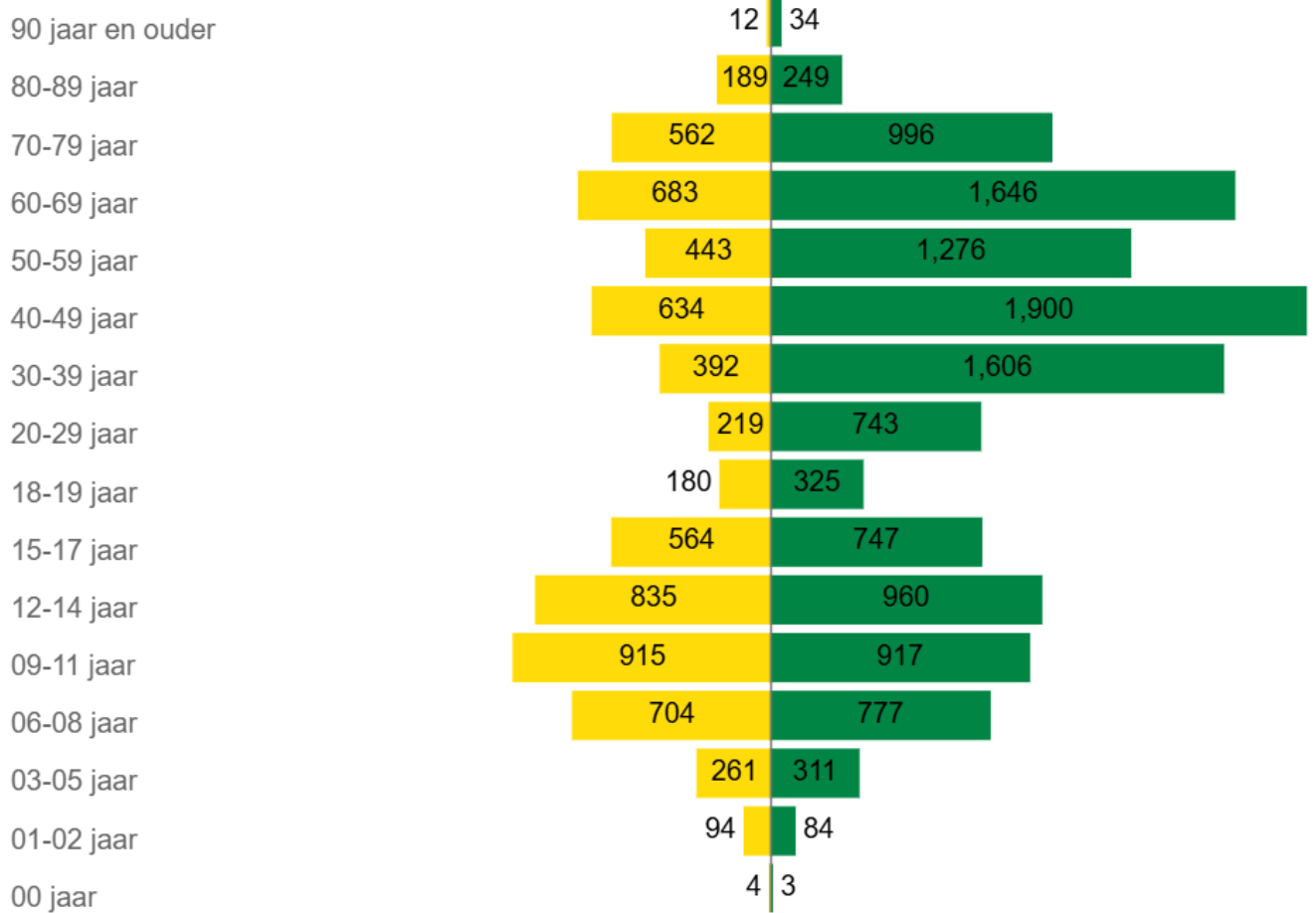
Actieve leners per geslacht (%)

Geslacht ● Instelling ● Man ● Vrouw

Actieve leners per leeftijd en geslacht

● Man ● Vrouw

Essen - Vlaanderen

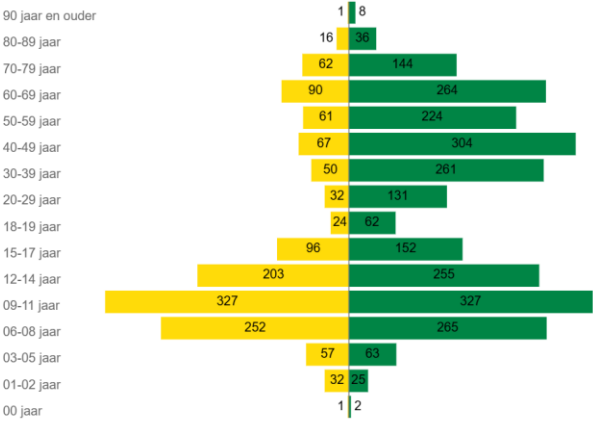
Actieve leners per geslacht (%)

Geslacht ● Instelling ● Man ● Vrouw

Actieve leners per leeftijd en geslacht

● Man ● Vrouw

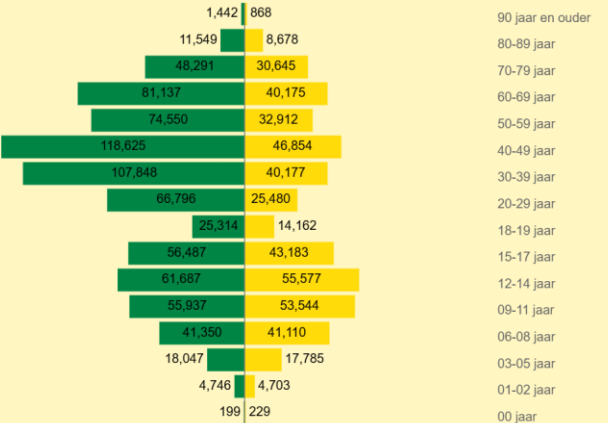
Actieve leners per geslacht (%)

Geslacht ● Instelling ● Man ● Vrouw

Actieve leners per leeftijd en geslacht

● Vrouw ● Man

Essen - Kalmthout

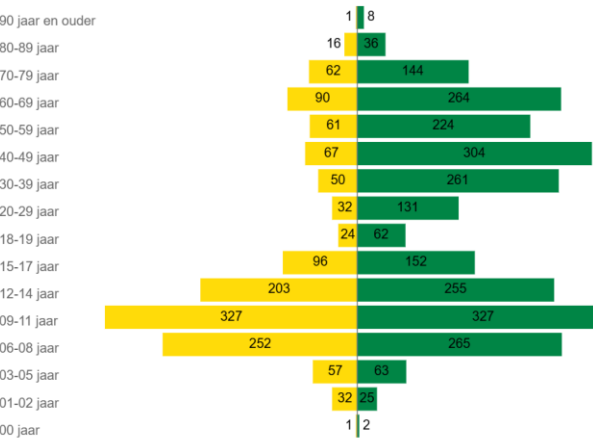
Actieve leners per geslacht (%)

Geslacht ● Instelling ● Man ● Vrouw

Actieve leners per leeftijd en geslacht

● Man ● Vrouw

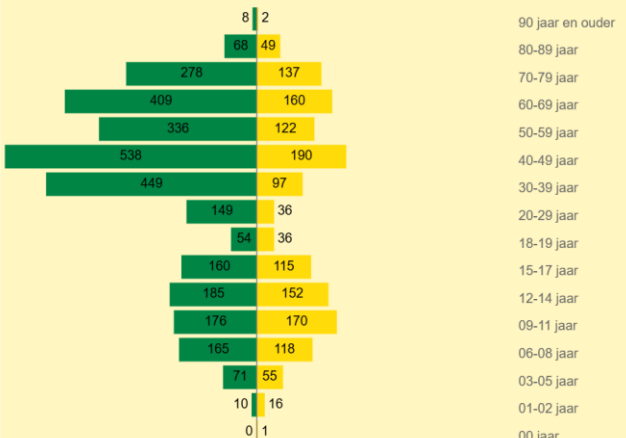
Actieve leners per geslacht (%)

Geslacht ● Instelling ● Man ● Vrouw

Actieve leners per leeftijd en geslacht

● Vrouw ● Man

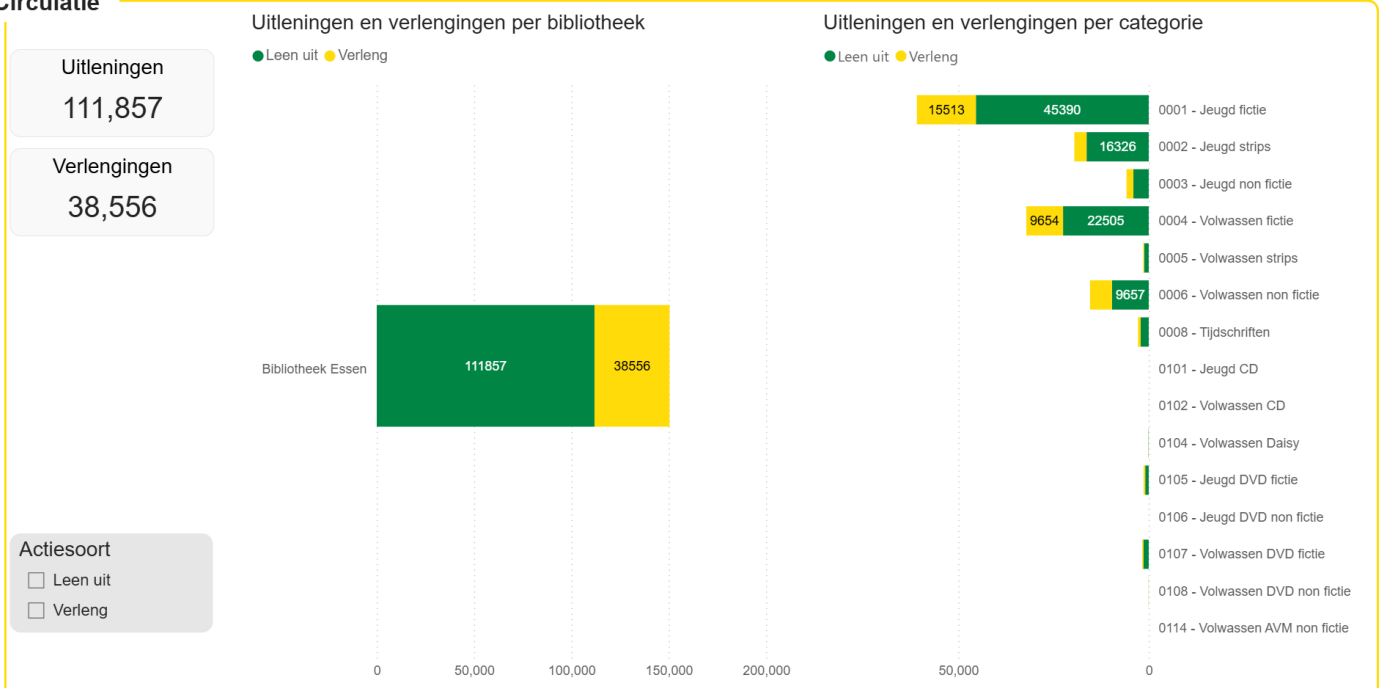
Uitleen

	bib Essen				schoolbibs			
	uitl	verl	totaal	18.10.21 = start BBS Wise	uitl	verl	totaal	alg totaal
2022	75613	31086	106699		34850	6463	41313	148012
2023	75526	34916	110442		39013	5891	44904	155346
2024	74010	35167	109177		38781	4006	42787	151964
2025	74976	35008	109984		36881	3548	40429	150413

Bibliotheek	Uitleningen	Exemplaren	Aanwinsten	Online uitleningen	Online films	Online artikels
Bibliotheek Schilde	88,493	49,104	5,839	3,527	0	3,220
Bibliotheek Wuustwezel	90,171	65,647	4,318	3,866	0	471
Bibliotheek Stabroek	106,325	64,961	6,409	0	0	126
Bibliotheek Essen	111,857	60,369	5,646	3,546	0	1,293
Bibliotheek Kalmthout	172,364	61,453	5,142	5,931	0	924

(bovenstaande tabel: exclusief verlengingen)

Circulatie

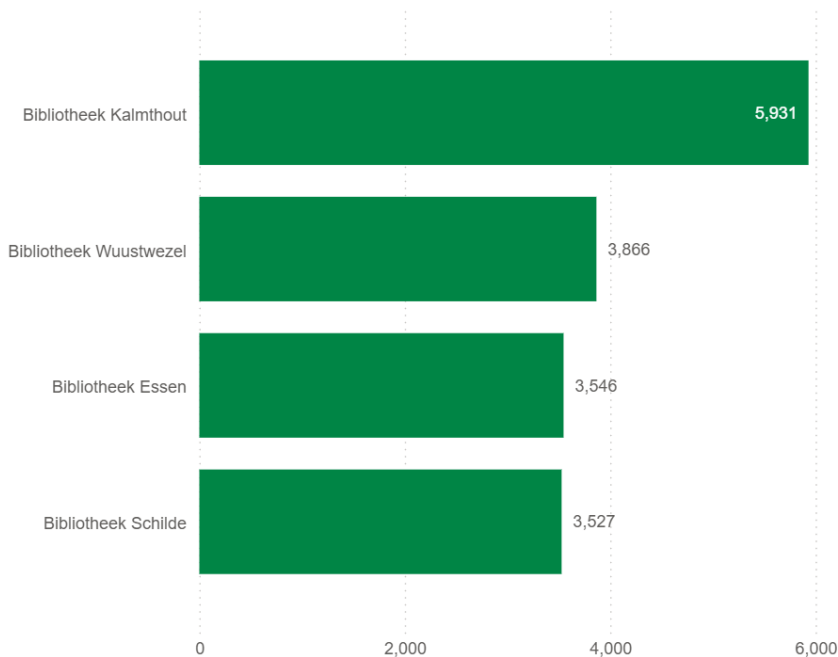
050,000100,000150,000200,000

050,0000

Uitleen online

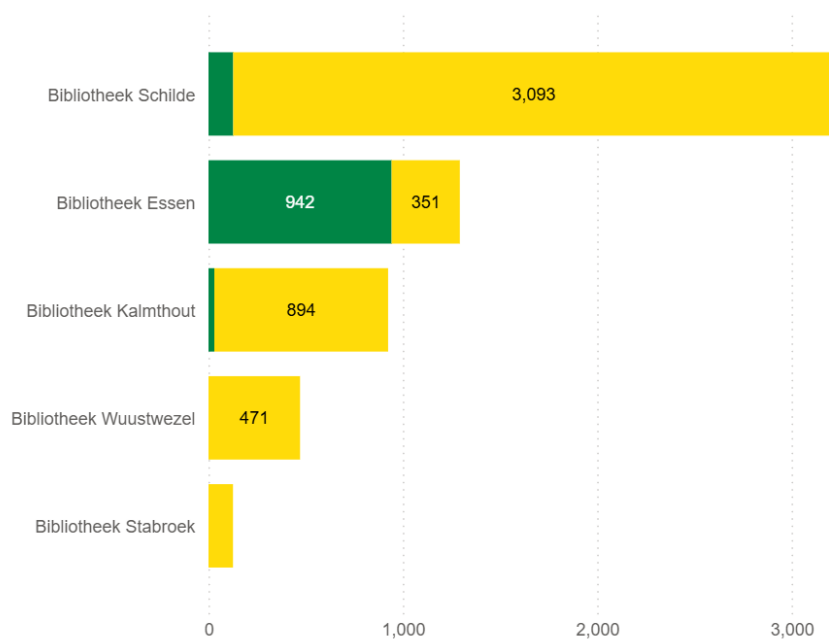
e-boeken

Online uitleningen (per bibliotheek)

Online kranten en tijdschriften (per bibliotheek)

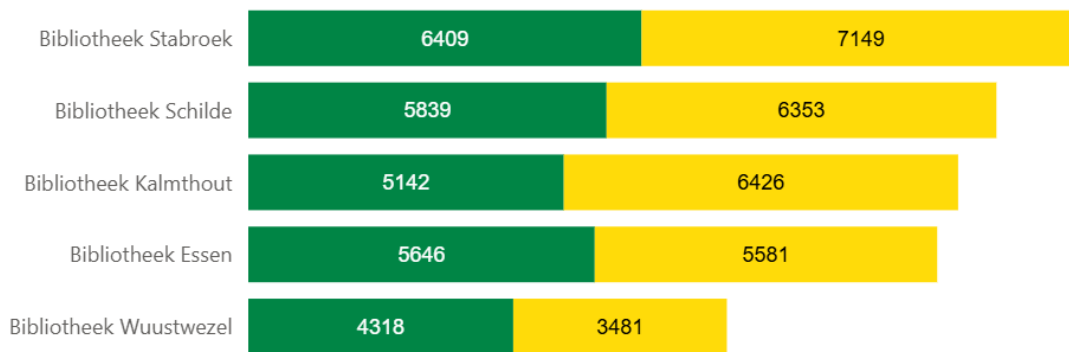
● Gelezen via kiosk ● Gelezen via krantenarchief

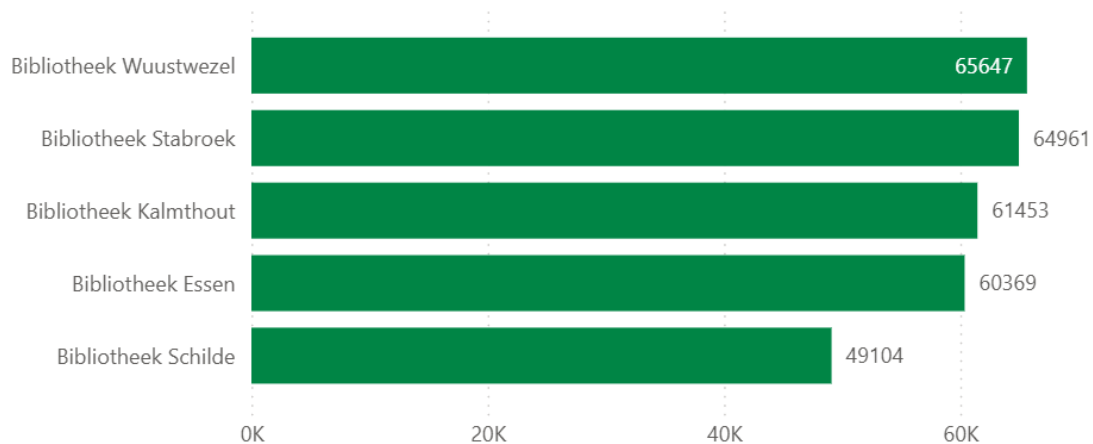
Collectie bezit

Aanwinsten en afvoer per bibliotheek

● Verwerf ● Schrijf af

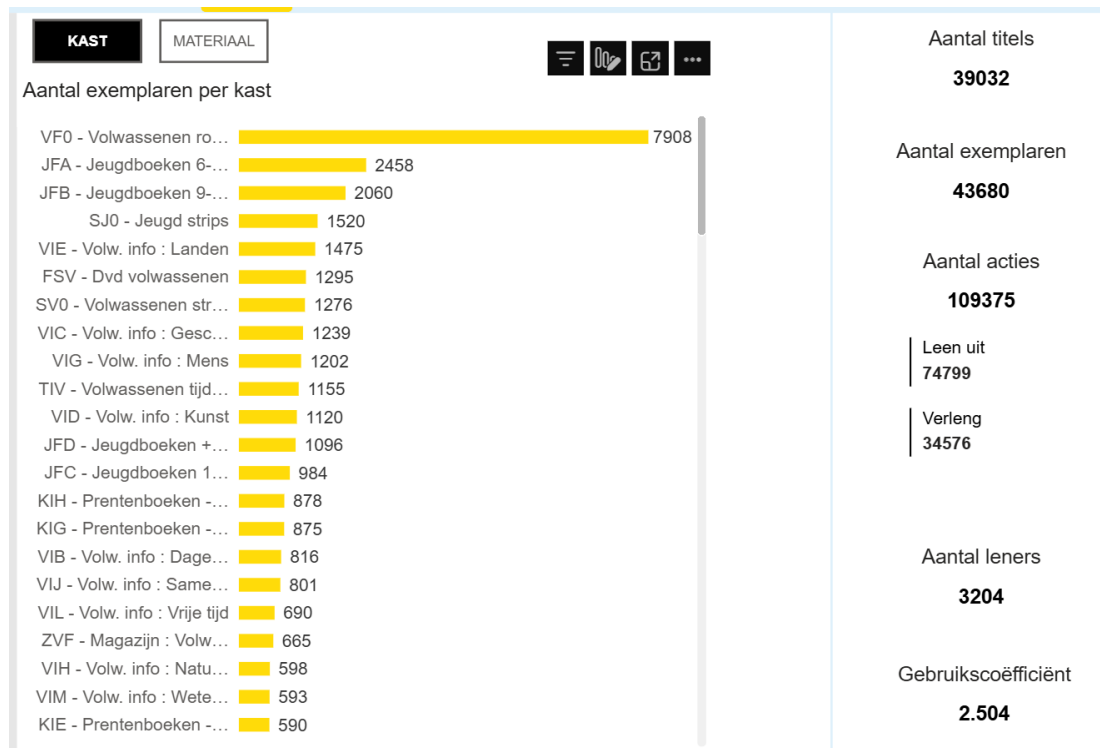
Aantal exemplaren per bibliotheek

collectie volwassenen, fictie, non-fictie

	VF	VNF	V - totaal
Essen	18,6	16,8	35,4
Kalmthout	22,2	16,4	38,6
Schilde	26	20,5	46,5
Stabroek	27,8	12,6	40,4
Wuustwezel	24	17,2	41,2

hoofdbib Essen

schoolbibliotheken

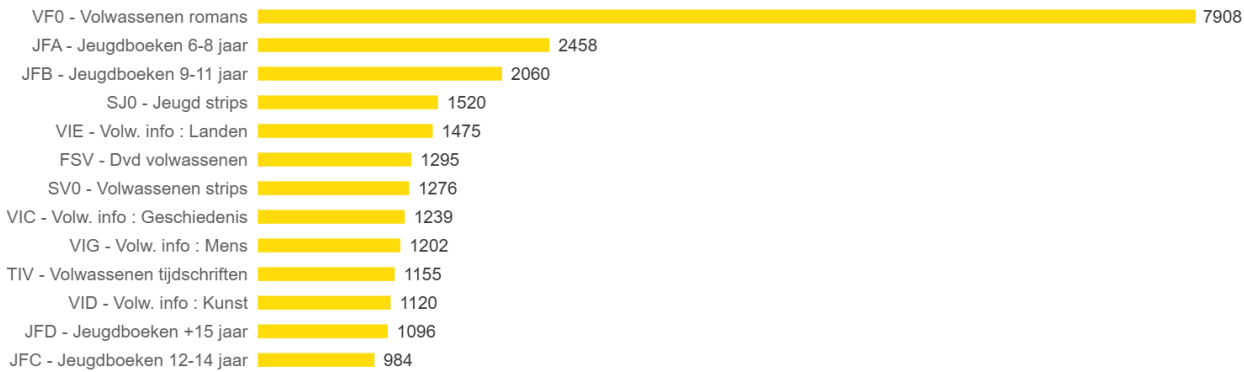

Collectie rendement

(onderaan enkel de grootste collectieonderdelen, lijst niet volledig)

[Back to report](#)

AANTAL EXEMPLAREN PER KAST

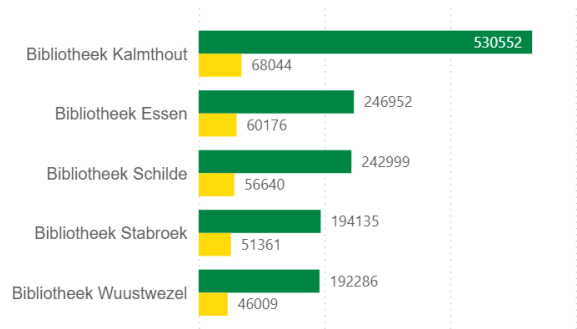

Kast	Aantal exemplaren (laatste dag periode)	Gebruikscoefficient
VF0 - Volwassenen romans	7908	3.716
JFA - Jeugdboeken 6-8 jaar	2458	4.237
JFB - Jeugdboeken 9-11 jaar	2060	2.426
SJO - Jeugd strips	1520	6.099
VIE - Volw. info : Landen	1475	2.381
FSV - Dvd volwassenen	1295	1.164
SV0 - Volwassenen strips	1276	0.875
VIC - Volw. info : Geschiedenis	1239	0.862
VIG - Volw. info : Mens	1202	2.217
TIV - Volwassenen tijdschriften	1155	2.231
VID - Volw. info : Kunst	1120	0.684
JFD - Jeugdboeken +15 jaar	1096	1.329
JFC - Jeugdboeken 12-14 jaar	984	2.238
KIH - Prentenboeken - feesten	878	1.888

Gebruik website

Paginabezoeken en sessies per bibliotheek

● Paginabezoeken ● Sessies

Bezoekers per bibliotheek

